

EUROPESE KLIMAATMISSIE

Stedelijk klimaatcontract Eindhoven
Verslag doorbraaksessie 16 februari

EINDHOVEN KLIMAATNEUTRAAL IN 2030

WAT ALS HET ONS LUKT?

PROGRAMMA DOORBRAAKLAB

13.00

EINDHOVEN KLIMAATNEUTRAAL IN 2030

360° PERSPECTIEVEN

14.45

PAUZE

15.00

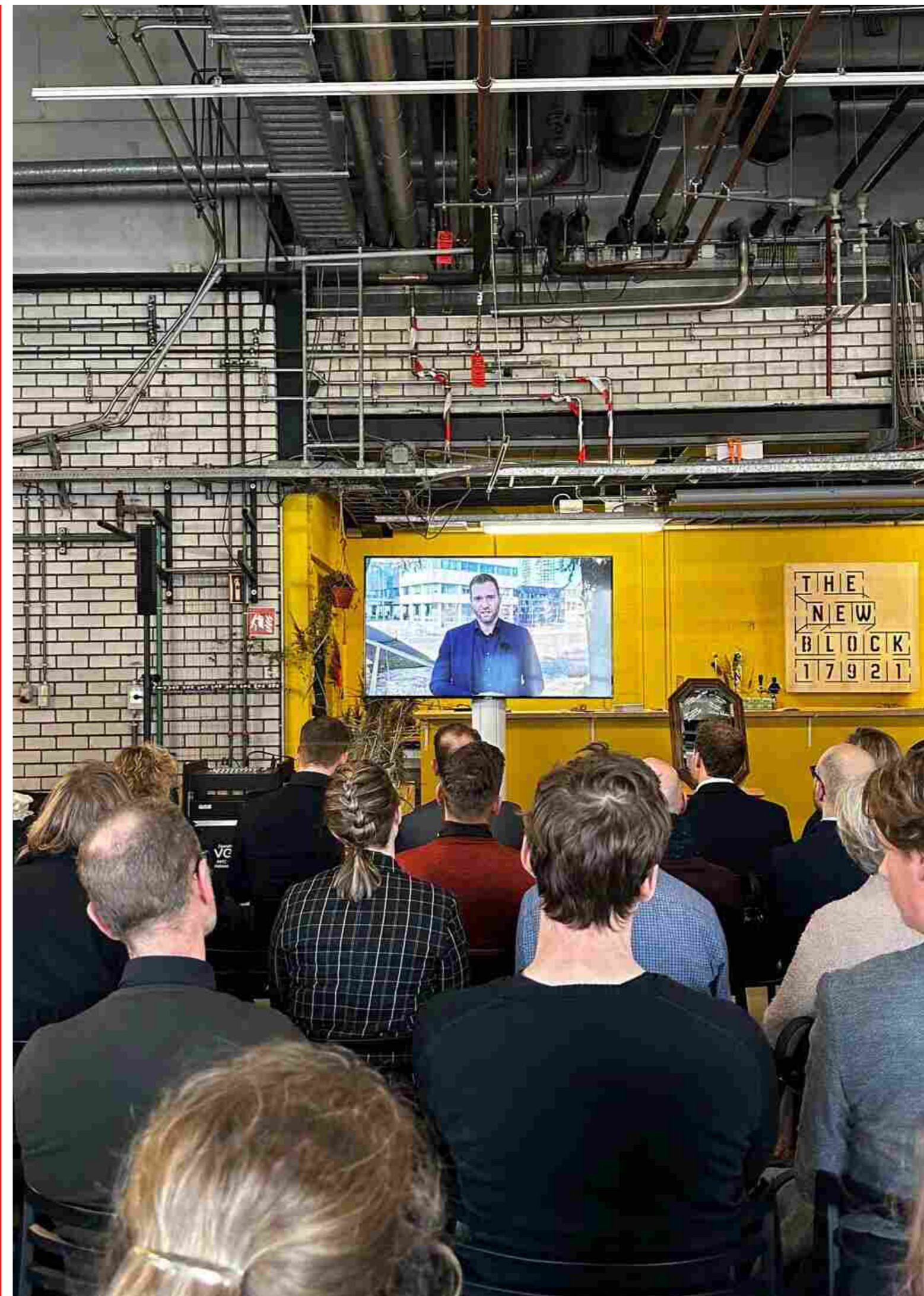
KLIMAATCONTRACT EN OPGAVEN

DOORBRAAKSESSIES

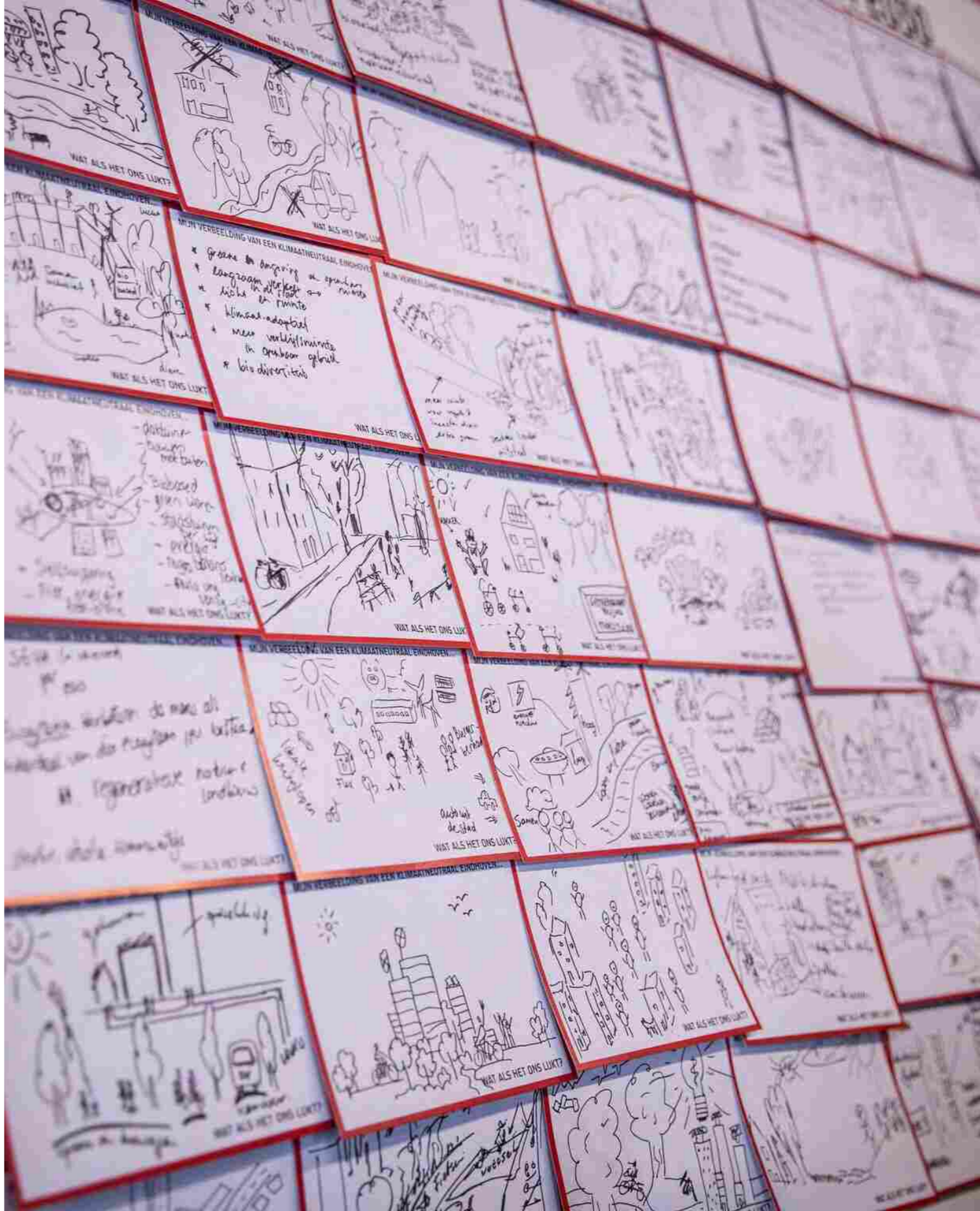
17.00

PRESENTATIES

EINDHOVEN KLIMAATNEUTRAAL IN 2030

ONS KLIMAATNEUTRAAL EINDHOVEN IN 2030

360° PERSPECTIEVEN

Paul Schenderling

Schrijver, econoom

Thomas Leenders

Hoofd Public & Government
Affairs Benelux & Europe Signify.

Anke Verhagen

Klimaatburgemeester, Manager Duurzaamheid
en Innovatie Rabo SmartBuilds

Jifke Sol

Lector Circulaire Transitie Fontys

Er is leven na de groei

- Integraliteit
- Waar zit de impact?
- De-individualiseren
- Radicaal anders denken
- Nationaal vs. internationaal
- Gedragsverandering
- Zoek het bij de bron
- Bewustwording

Strategie voor verduurzaming

- Geen spullen maar service aanbieden
- Nieuw businessmodel
- Sociale componenten
- Ketens langer maken
- Maak het concreet, doe het

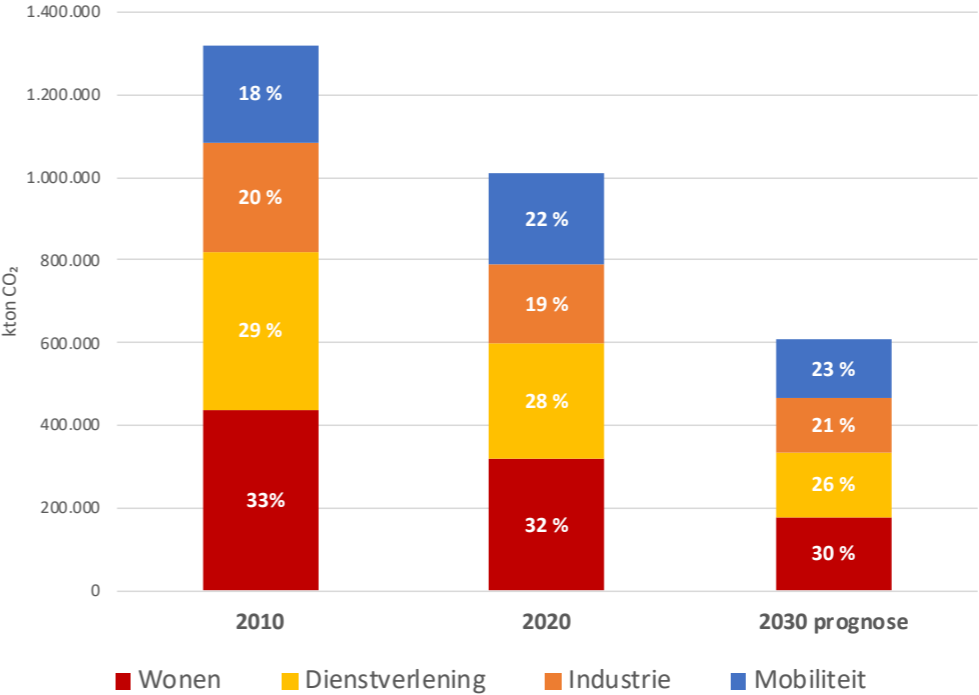
Hoe snel, veel, betaalbaar én duurzaam bouwen

- Grote spelers in het systeem zijn ook onderdeel van de oplossing
- Lef en samenwerking
- Zicht op betaalbaarheid
- Indirecte invloed
- Flexibiliteit
- Probleem oplossen en de wereld beter maken > positieve impact
- Zowel als professional en als inwoner iets kunnen doen

Leiderschap en transformatie, moet je leren

- Hier in deze zaal zit de voorhoede van de CE Eindhoven
- Je staat niet alleen, er zijn zeker 5 maatjes te vinden
- Wees nieuwsgierig en kwetsbaar, blijf lerend en durvend

HOE STAAT HET ERVOOR?

STADSTHEMA'S

VITALE
BINNENSTAD

LEEFBARE
WIJKEN

BESTENDIGE
BEDRIJVENTERREINEN

ROBUUSTE
REGIO

EEN KLIMAATNEUTRAAL EN EMISSIEVRIJ CENTRUM

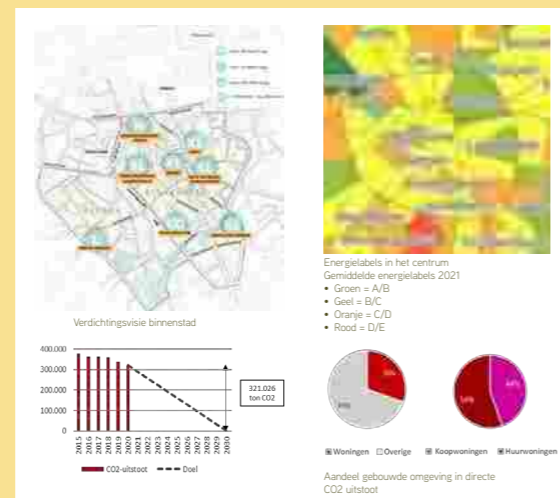

KLIMAATOPGAVE

In 2030 hebben wij een klimaatneutrale binnenstad. De verdichting van de binnenstad en het terugdringen van CO₂ emissies staan op gespannen voet met elkaar. Dit heeft grote gevolgen voor bestaande gebouwen en nieuwbouw, de infrastructuur in de ondergrond, de stadslogistiek en energiesystemen. Het meest ambitieuze scenario voor de binnenstad 'Eindhoven City' zet in op het hoogstedelijk karakter van het centrum met 30.000 woningen binnen de ring, een toevoeging van zowel basis- als stedelijke voorzieningen en een hoogstedelijke woon-en werkomgeving met een toevoeging van 7.000 arbeidsplaatsen. Om de vereiste reductie in CO₂ uitstoot te realiseren is op termijn een volledig aardgasloze verwarming van de gebouwde omgeving en een volledig CO₂-emissievrije mobiliteit noodzakelijk.

Hoe kunnen we in de binnenstad komen tot circulaire en klimaatpositieve gebouwen?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- Aardgasvrij verwarmen.
- Duurzame energie gebruiken en opwekken.
- Vervoer zonder uitlaatgassen.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Vanuit een verneemdend verhaal 2030... 40... 50... - *Hoe ziet Eindhoven eruit over ... jaar? te kijken met inwoners/gebruikers:*

- Vanuit thema's naar gebieden
- Hoe versterken thema's elkaar
- Verdicht in oude dorpskernen. Breng voorzieningen terug

2. Regie vanuit de Gemeente/provincie te pakken - *Hoe sturen we daarop?*

- Warmtebedrijf
- Collectieven smeden
- Stimuleren OV/transferia/auto's eruit
- Verharding eruit > groen erin

3. De klimaatopgave aan kwaliteit van leven te koppelen - *Welke effecten willen we bereiken?*

Voor de inwoners/gebruikers

- Regelgeving
- 'Dit niet', 'Dat wel'
- Wetgeving

Mobiliteit = sleutel
Energietransitie = hefboom

DUURZAME CONSUMPTIE

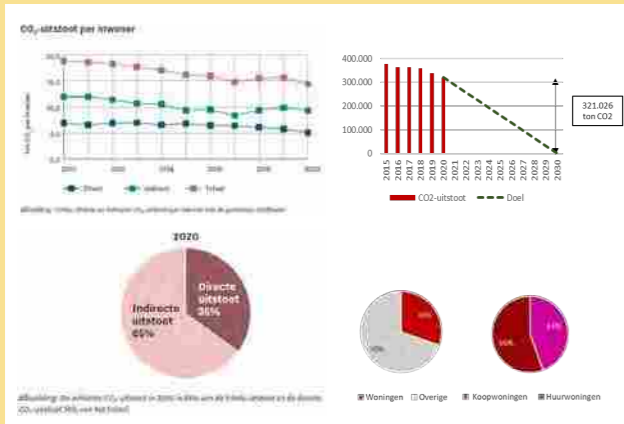
KLIMAATOPGAVE

Grofweg twee derde van de totale CO₂ emissies van Eindhoven zijn afkomstig van indirecte uitstoot. Indirecte CO₂-uitstoot komt vrij tijdens het produceren en vervoeren van producten die door Eindhovenaren gekocht en gebruikt worden, maar ergens anders zijn gemaakt (zoals: bouwmaterialen, elektronische producten, kleding en levensmiddelen). De indirecte CO₂-uitstoot is de afgelopen vijf jaar weer gestegen terwijl de uitstoot moet dalen. Oorzaken hiervan zijn het stijgende inwoneraantal van Eindhoven en bestaande consumptiepatronen. Kortom, er is een dalende trend van het consumptiegedrag nodig.

We willen een circulaire stad worden waar producten in gesloten technologische en biologische kringlopen gebruikt worden. (Grond)stoffen, materialen en producten die we gebruiken hebben geen negatieve effecten op mens en milieu, niet bij winning of productie, niet bij transport of gebruik en dus ook niet aan het einde van de levensduur.

Hoe kunnen we in een gezamenlijke aanpak met de ondernemers in de binnenstad van Eindhoven een verandering in consumptiepatronen bij inwoners realiseren (gericht op verlagen van de consumptie, hergebruik van producten, nieuwe producten volledig circulair)?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

In ons plan van aanpak CE 2018-2020 hebben we de Rijksambitie om in 2050 een circulaire economie te hebben onderschreven net als de ambitie om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. Dat is gericht op:

- Gebruik van duurzame materialen.
- Geen afval produceren.
- Flexibel en demontabel bouwen.
- Deeleconomie bevorderen.

In 2025 creëren we maximaal 150 kg restafval per inwoner en maximaal 33% huishoudelijk afval, dit is exclusief de reductie die met de NSI (nascheidingsinstallatie) gerealiseerd kan worden.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Goed gedrag te belonen: bijv. de trein = goedkoper dan de auto.
2. Onze mindset te veranderen: we nemen collectieve verantwoordelijkheid en vertrouwen voor het voorkomen van afval.
3. Circulair en duurzaam écht toegankelijk te maken: met ruilwinkels op toplocaties en circulaire hotspots (evoluon?).
4. Ondernemers collectieven (en eigenaars) te laten bloeien op circulaire businessmodellen en circulaire marketing.

EEN FIJNE PLEK OM TE WONEN, TE VERPOZEN EN TE RECREËREN

KLIMAATOPGAVE

Eindhoven heeft een centrumfunctie voor de regio, de stedelijke structuur is decennia lang volledig rond de auto opgebouwd. De binnenstad heeft relatief weinig groen en veel autoverkeer, waardoor er wateroverlast en hittestress ontstaat.

We willen graag groen versterken in het centrum. Groen is nodig om ons aan te kunnen passen aan het veranderend klimaat, voor biodiversiteit, voor een gezonde lucht, bodem en water. Voor recreatie, ontspanning en elkaar ontmoeten. En ter voorkoming van droogte en hitte. Daarnaast willen we meer en betere fysieke leefruimte voor het toenemend aantal inwoners creëren: het autoverkeer maakt plaats voor een gezonde leefruimte voor inwoners en bezoekers. Hier kunnen we aanvullende voorzieningen aanbrenge voor jong en oud, om te kunnen bewegen, verblijven en elkaar te ontmoeten.

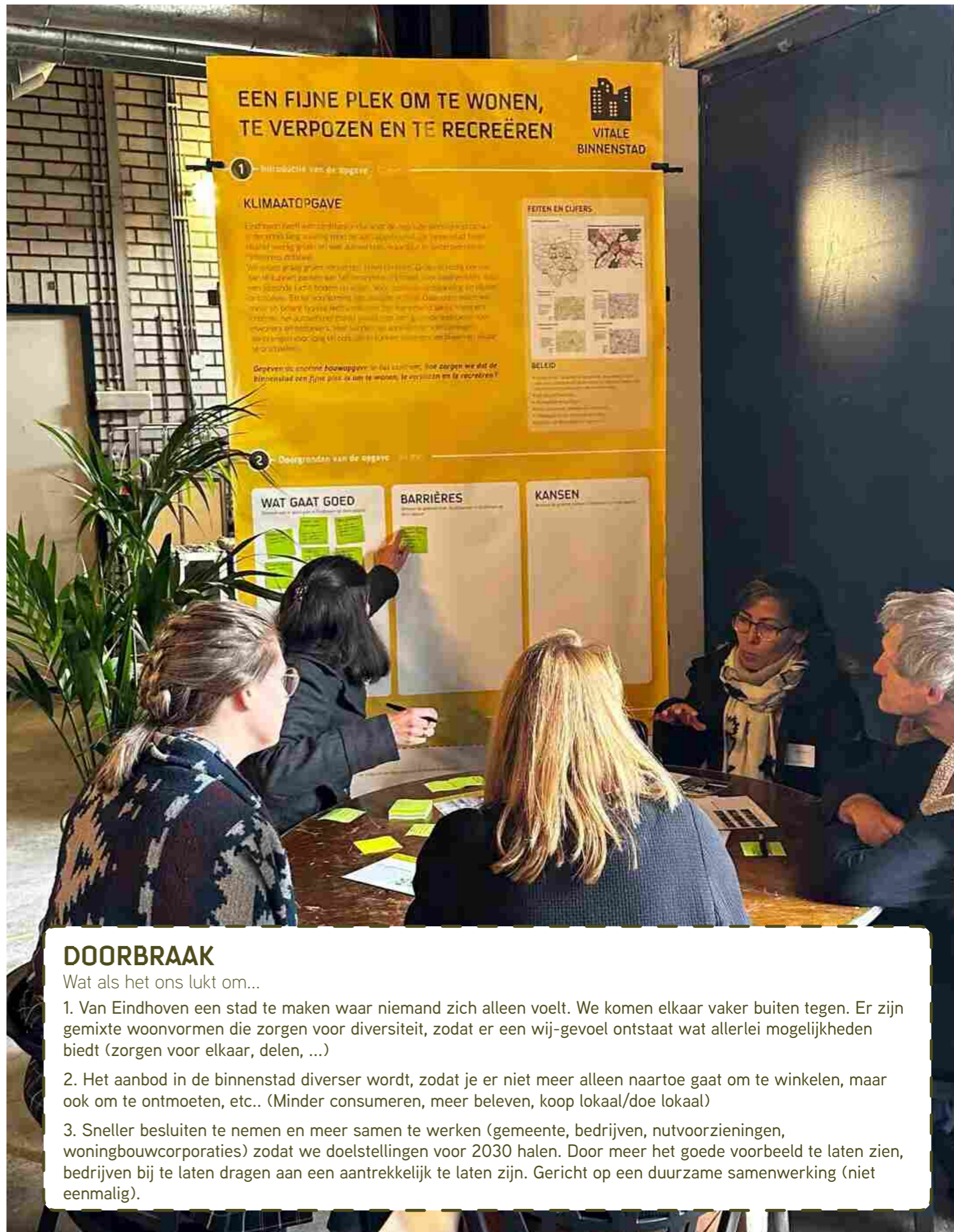
Gegeven de enorme bouwopgave in het centrum, hoe zorgen we dat de binnenstad een fijne plek is om te wonen, te verpozen en te recreëren?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- Huidig beleid: Vergroten biodiversiteit, versterken groene identiteit, stadsdekkend groen netwerk, robuuste bodem- en watersystemen, aanpassen aan extreem weer.
- Een gezond leefmilieu.
- Autoverkeer terugdringen.
- Meer ruimte voor bewegen en ontmoeten.
- Dubbelgebruik van ruimte als oplossing.
- Gebruik van de ondergrond regisseren.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Van Eindhoven een stad te maken waar niemand zich alleen voelt. We komen elkaar vaker buiten tegen. Er zijn gemixte woonvormen die zorgen voor diversiteit, zodat er een wij-gevoel ontstaat wat allerlei mogelijkheden biedt (zorgen voor elkaar, delen, ...)
2. Het aanbod in de binnenstad diverser wordt, zodat je er niet meer alleen naartoe gaat om te winkelen, maar ook om te ontmoeten, etc.. (Minder consumeren, meer beleven, koop lokaal/doe lokaal)
3. Sneller besluiten te nemen en meer samen te werken (gemeente, bedrijven, nutvoorzieningen, woningbouwcorporaties) zodat we doelstellingen voor 2030 halen. Door meer het goede voorbeeld te laten zien, bedrijven bij te laten dragen aan een aantrekkelijk te laten zijn. Gericht op een duurzame samenwerking (niet eenmalig).

LEEFBARE WIJKEN EN GEZONDE INWONERS

KLIMAATOPGAVE

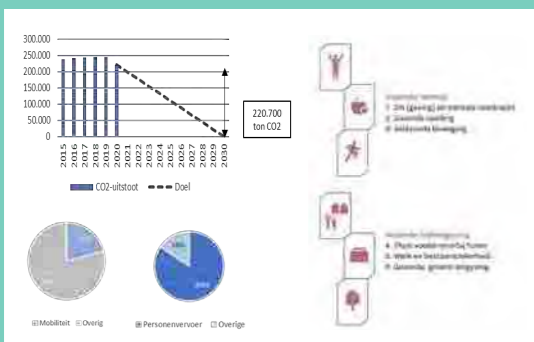
Eindhoven wil een stad zijn met vitale inwoners: mensen die goed in hun vel zitten en gezond zijn. Als gemeente zetten wij hier samen met de inwoners en partners komende jaren vaart achter. We dagen hén - en zeker ook onszelf - uit om het echt anders te gaan doen. Om bij te dragen en met elkaar te zorgen dat elke Eindhovenenaar zich fitter kan gaan voelen. Met als stip op de horizon, een plus: drie extra gezonde levensjaren erbij voor iedereen.

Groen is nodig om ons aan te kunnen passen aan het veranderend klimaat, voor biodiversiteit, voor een gezonde lucht, bodem en water. Voor recreatie, ontspanning en ontmoeten. En ter voorkoming van hitte en droogte. Met eenvoudige (zichtbare of onzichtbare) voorzieningen aan gebouwen, kan veel bereikt worden voor de biodiversiteit en leefbaarheid in de stad.

Daarnaast willen we meer en betere fysieke leefruimte creëren voor het toenemend aantal inwoners: het autoverkeer maakt plaats voor een gezonde leefruimte voor inwoners en bezoekers. Hier kunnen we aanvullende voorzieningen aanbrengen voor jong en oud, om te kunnen bewegen, verblijven en elkaar te ontmoeten. We willen daarnaast dat iederéén kan meedoen.

Hoe kunnen we energie en klimaat inzetten om de leefbaarheid te vergroten en sociale tweedeling tegen te gaan in de wijken van Eindhoven?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- Vergroten biodiversiteit, versterken groene identiteit, stadsdekkend groen netwerk, robuuste bodem- en watersystemen, aanpassen aan extreem weer.
 - Een gezond leefmilieu.
 - Meer actieve verplaatsing bevorderen, autoverkeer terugdringen.
 - Meer ruimte voor bewegen en ontmoeten.
 - Gebruik van de ondergrond regisseren.
- In 2030 heeft iedere Eindhovenenaar er drie gezonde levensjaren bij en is er een afname van de gezondheidsverschillen.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. In iedere wijk een sterk voorbeeld te realiseren dat dient als ontmoetingsplek tot gezond en duurzaam leven.
2. Genoeg inwoners te verenigen in de wijk om tot een goede basis en een zelfvoorzienend leven te komen (bijv. school)
3. Via gemeentelijke opgaven (warmtetransitie) de wijk te redesignen (bijv. autovrij) gericht op sociale en duurzame ontwikkelingen.

KLIMAATNEUTRAAL BOUWEN EN RENOVEREN

KLIMAATOPGAVE

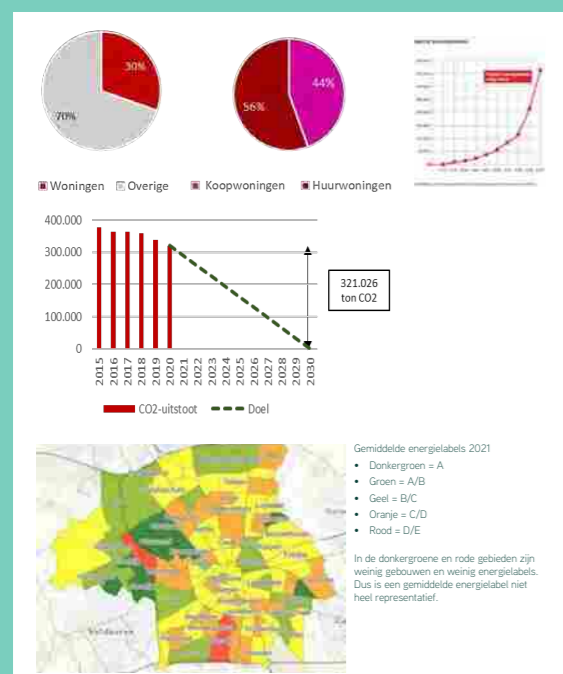
Het overgrote deel van de huur- en koopwoningen moet nog verduurzaamd worden. De opgave, is ook zonder te versnellen, enorm: het gaat om 3.000 woningen per jaar en meer dan 100 buurten in Eindhoven. Het streven vanuit het klimaatakkoord is om dit woonlastenneutraal te realiseren.

Het vinden van oplossingen om het opwarmen van de aarde tegen te gaan is niet alleen een technisch probleem. Het is ook een sociale uitdaging. Warmte is een basisbehoefte. Iedereen moet mee kunnen in de energietransitie.

Om de vereiste reductie in CO₂-uitstoot te realiseren is op termijn een volledig aardgasloze verwarming van de gebouwde omgeving en een volledig CO₂-emissievrije mobiliteit noodzakelijk.

Hoe zorgen we voor verduurzaming van huidige woningen (betaalbaar voor iedereen) en duurzame nieuwbouw?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

Terugdringen CO₂: Eindhoven onderschrijft het klimaatakkoord van Parijs door de in 2016 vastgestelde Klimaatverordening 040. Hierin is vastgelegd dat de CO₂ emissie van de stad teruggedrongen moet worden met 55% in 2030 en 95% in 2050. Referentiepunt daarbij is de emissie in het jaar 1990.

Het huidige beleid is gericht op:

- Aardgasvrij verwarmen.
- Duurzame energie gebruiken en opwekken.
- Vervoer zonder uitlaatgassen.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

De uitvraag/opdracht vanaf 2025 te standaardiseren voor bouwen en renoveren met bio-based als meetbare norm in de woningbouw en bedrijfsutiliteit/bouw.

CIRCULAIRE WIJKEN

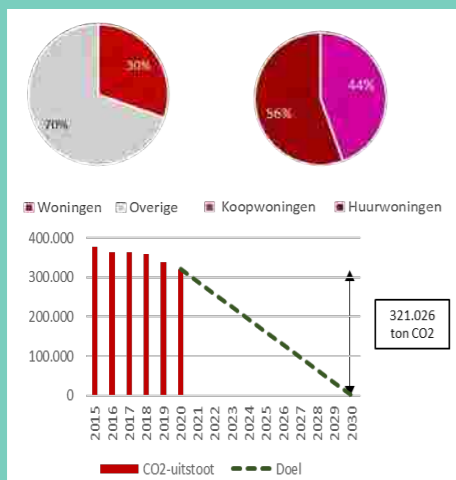
KLIMAATOPGAVE

Grofweg twee derde van de totale CO₂ emissies van Eindhoven zijn afkomstig van indirecte uitstoot (indirecte CO₂-uitstoot komt vrij tijdens de productie en het vervoer van producten die door Eindhovenaren gekocht en gebruikt worden, maar ergens anders zijn gemaakt. Zoals: bouwmaterialen, elektronische producten, kleding en levensmiddelen).

De indirecte CO₂-uitstoot is de afgelopen vijf jaar weer gestegen terwijl de uitstoot moet dalen. Oorzaken hiervan zijn het stijgende inwoneraantal van Eindhoven en bestaande consumptiepatronen. Kortom, er is een dalende trend van het consumptiegedrag nodig. We willen een circulaire stad worden waar producten in gesloten technologische en biologische kringlopen gebruikt worden. (Grond)stoffen, materialen en producten die we gebruiken hebben geen negatieve effecten op mens en milieu, niet bij winning of productie, niet bij transport of gebruik en dus ook niet aan het einde van de levensduur.

Hoe stimuleren we gedragsverandering gericht op minder consumptie, minder uitstoot en minder afval?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

Doel: in 2050 een circulaire economie. In 2030 50% minder gebruik van primaire grondstoffen. Dit bereiken we door:

- Gebruik van duurzame materialen
- Geen afval produceren
- Flexibel en demontabel bouwen
- Deeleconomie bevorderen

In 2025 creëren we maximaal 150 kg restafval per inwoner en maximaal 33% huishoudelijk afval, dit is exclusief de reductie die met de NSI (nasecheidingsinstallatie) gerealiseerd kan worden.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

In buurthuizen een circulaire economie kunnen faciliteren waardoor mensen weer ontmoeten en structureel waarde toevoegen aan de buurt, elkaar en de spullen (repair café, rommelmarkt, kledingmarkt, gereedschapsuitleen, troep troepers, struikrovers). Ondersteund met (digitale) website/app waarin zaken op buurtniveau geleerd/gehuurd kunnen worden.

RUIMTE VOOR WATER EN GROEN

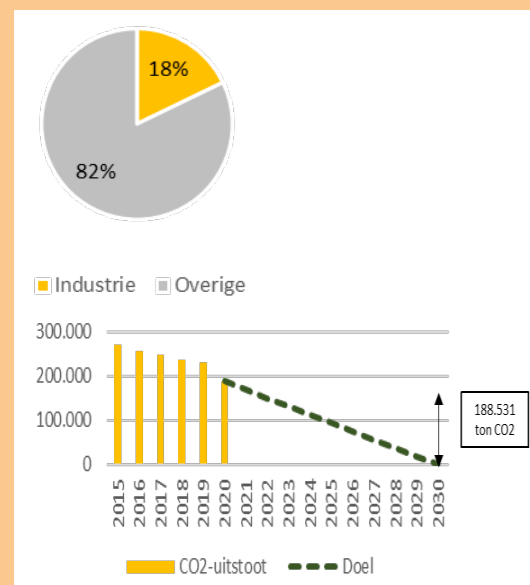

KLIMAATOPGAVE

De meeste bedrijventerreinen in Eindhoven zijn overwegend versteend en verhard. Er is weinig groen en beperkte mogelijkheid voor wandelen en fietsen. In de zomer is het op bedrijventerreinen veel warmer dan in de omgeving. Hittestress vergroot de vraag naar koelen en mensen zijn doorgaans minder productief. Door hevigere buien neemt wateroverlast toe. De hemelwaterafvoer is vaak onvoldoende. Overlast en schade worden groter als maatregelen uitblijven. Door ruimte te maken en te benutten voor groen en water worden bedrijventerreinen een 'bedrijvenpark' in plaats van een bedrijventerrein. Veel verstening kan worden omgezet in groen en water, mede door innovatief centraal parkeren. Dit maakt werken op bedrijventerreinen aangenamer en aantrekkelijker.

Hoe kunnen we versteende en verharde bedrijventerreinen door meer groen en water te creëren ombouwen tot aangename en aantrekkelijke werkomgevingen?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- In 2030 is de ruimte voor groen en water verder toegenomen. Het percentage verhard oppervlakte is afgenomen van 90% naar 75%.
- Reductie van het aantal parkeerplaatsen op het maaiveld met 25% in 2030.
- Totale reductie van 15% van het aantal parkeerplaatsen als gevolg van mobiliteitsaanpak en betere bezettingsgraad van parkeerplaatsen in 2030.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

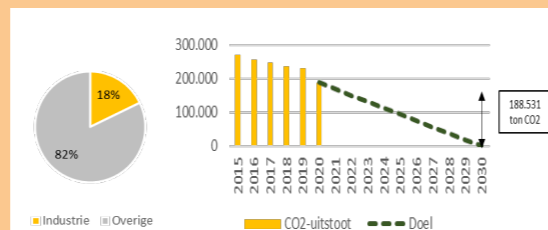
1. Ervoor te zorgen dat groen en water meer oplevert dan grijs. (welzijn, financieel- belasting/beheerkosten, minder schade door wateroverlast) = gewenst gedrag belonen.
2. Mede-eigenaarschap te creëren - gezamenlijk oplossen van probleem.
3. Te zorgen voor mobiliteitsoplossingen, zodat er minder parkeerplekken nodig zijn: een kabelbaan van het station naar Flight Forum, deelmobiliteit.

DUURZAAM VERBOUWEN

Veel bedrijfspanden op bedrijventerreinen zijn verouderd, waardoor ze onvoldoende duurzaam economisch functioneren. Bedrijventerrein de Hurk is het eerste bedrijventerrein in Eindhoven dat d.m.v. een collectieve, een integrale aanpak wordt verduurzaamd. In totaal heeft Eindhoven 18 bedrijventerreinen die nog aangepakt moeten worden. Duurzaam verbouwen om energie te besparen en een gezonder en fijner werkklimaat te realiseren dragen direct bij aan de doelen voor energie, economie, leefmilieu/ klimaat en gezondheid. Een collectieve aanpak ontzorgt bedrijven bij het plannen van de financiering, gespecialiseerde en gekwalificeerde lokale leveranciers en voldoende capaciteit voor realisatie.

Hoe kunnen we door middel van een collectieve aanpak verouderde bedrijfspanden duurzaam verbouwen met als doel het besparen van energie én het creëren van een beter werkklimaat? (en daarmee eveneens bijdragen aan onze bredere energetische, economische en klimaatdoelen)

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- In 2026 voldoen alle bedrijfspanden (kantoren en overige panden) minimaal aan energielabel C. In 2030 voldoen ze aan energielabel A.
- Bouwbesluit 2012: Kantoren moeten EnergieLabel C hebben in 2023. Naar verwachting is dat in 2030 label A.
- EU: EED plicht: grote bedrijven moeten volgens een EED-plan verduurzamen.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Op een andere manier uit te vragen
2. Door middel van een collectieve aanpak nieuwe bouwketens te creëren.

CIRCULAIRE ECONOMIE

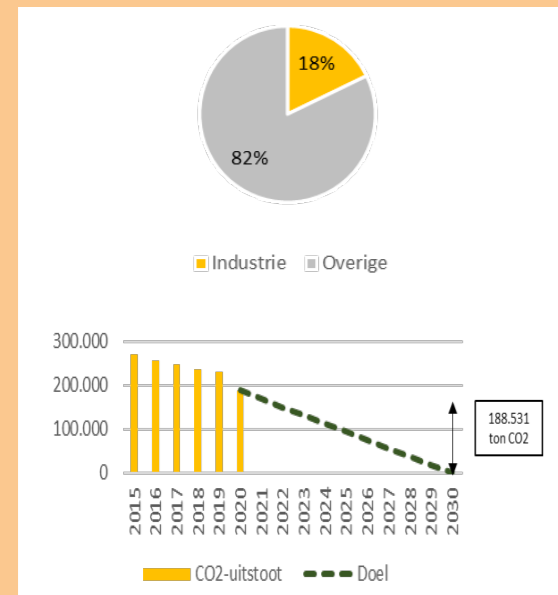

KLIMAATOPGAVE

De vraag naar grondstoffen wordt door de groeiende bevolking en toenemende consumptie steeds groter. Het is belangrijk om niet-hernieuwbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te (her)gebruiken. Bedrijven op bedrijventerreinen en de gemeente willen daarom circulair werken: minimaal gebruik van primaire grondstoffen, hoogwaardig hergebruik van grondstoffen in een gesloten kringloop, het verlengen van de levensduur en het produceren van zo min mogelijk afval. Om dit te laten slagen is samenwerking tussen bedrijven nodig. Bijvoorbeeld door grondstoffen en (rest) materialen uit te wisselen via een marktplaats.

Hoe kan samenwerking tussen bedrijven op bedrijventerreinen bevorderd worden om circulair te werken en de gebruikte grondstoffen efficiënt (her)te gebruiken?

FEITEN EN CIJFERS

BELEID

- In 2030 wordt op bedrijventerreinen 50% minder primaire grondstoffen gebruikt en in 2050 is het industriepark volledig circulair.
- We zetten een materialen depot op voor hergebruik.

Lokaal:

- Cirkelstad: Eindhoven is sinds 2020 actief als Cirkelstad. In de regio Eindhoven werken we aan een regionale circulaire strategie van opdrachtgeverschap, in samenwerking met de markt en aan de hand van 'Het Nieuwe Normaal'. Inmiddels zijn meer dan 20 partijen aangesloten.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Bedrijfsinvesteringszones op te schalen en te concretiseren
 - Opschalen op andere terreinen
 - Geld goed besteden
 - Circulaire doelen opbreken in kleine haalbare doelen
 - Capaciteit
 - Daadkracht
2. Een marktplaats voor grondstoffen uit te bouwen
 - Van Helmond naar Eindhoven
 - Van 'Reuse' naar 'Refuse' & 'Rethink':
 - minder inkopen (!)
 - meer infrastructuur delen
 - meer repareren
 - redesign/ecodesign
 - standaardisatie (!)

DUURZAME ENERGIE

KLIMAATOPGAVE

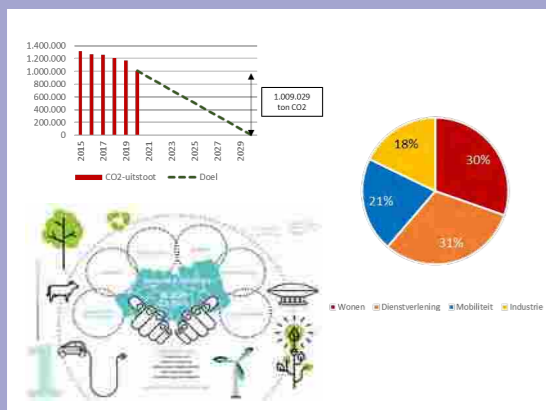
De mondiale opgave van de energietransitie biedt uitdaging en werkgelegenheid voor onze hightech regio om duurzame innovaties te ontwikkelen. De opgave is een integrale benadering van de energietransitie met een gezonde groei van de stad. Een duurzame stad met groene gebieden en gezonde lucht, bestand tegen voorspelde weersextremen.

De elektriciteitsbehoefte van Eindhoven was de afgelopen jaren rond de 1.300 GWh per jaar. Met het oog op ontwikkelingen rondom de energietransitie is de verwachting dat de elektriciteitsbehoefte de komende decennia sterk zal stijgen. Grote schattingen over de beoogde groei van de stad, gecombineerd met het elektrisch verwarmen van woningen en de toename van elektrische mobiliteit, laten voor 2050 een jaarlijks elektraverbruik van ruim 4.000 GWh zien. Dat is een verdriedubbeling van het huidige verbruik. De opgave is dit elektraverbruik duurzaam op te wekken.

Binnen de missie wordt aansluiting gezocht bij lopende trajecten en startende transitities. Om deze missie te laten slagen is er dus ook een rol voor de regio weggelegd, want stad en regio hebben elkaar hierin nodig.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we met slimme innovaties en samenwerking de netcongestie aanpakken?

FEITEN EN CIJFERS

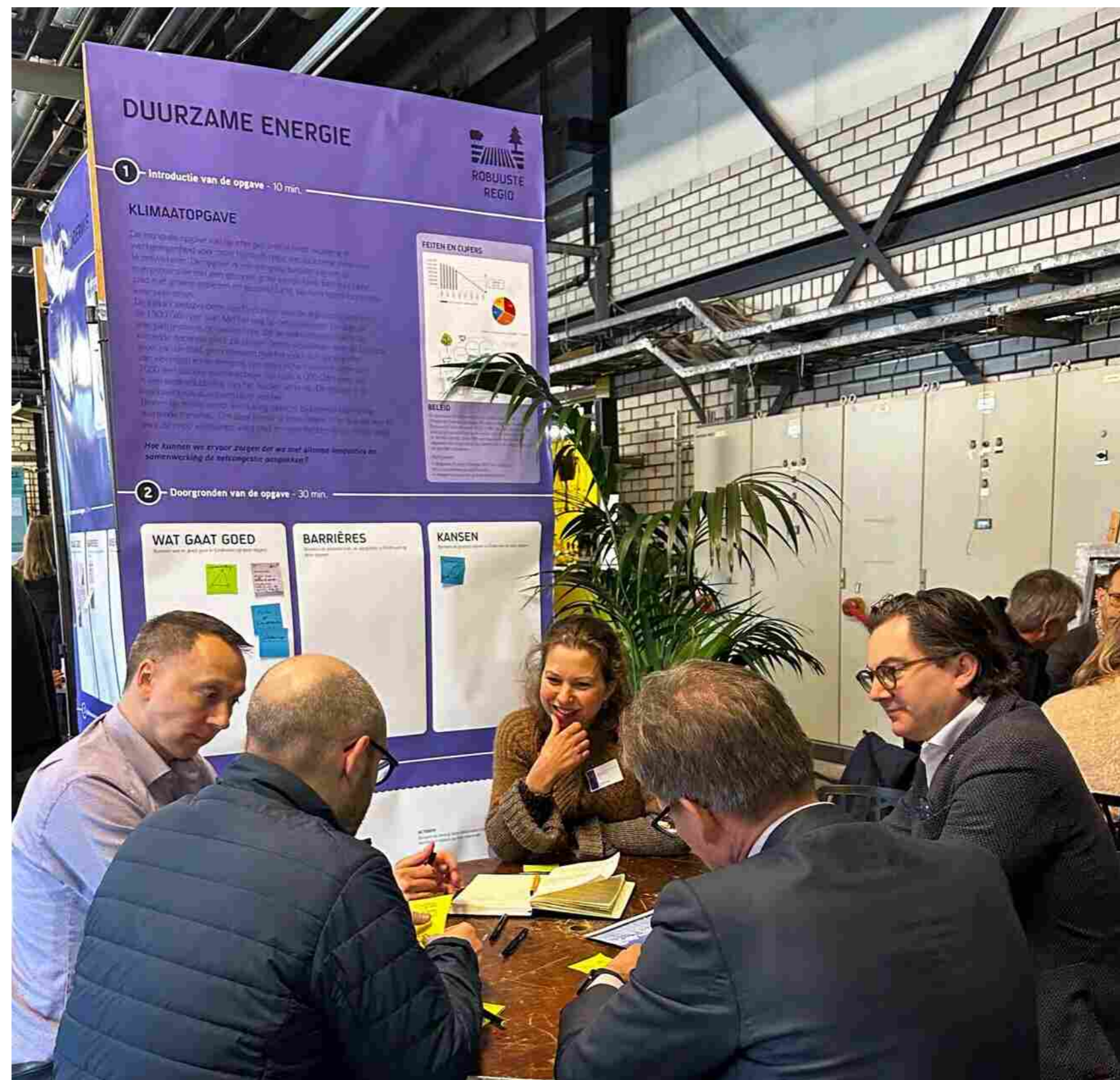

BELEID

De gemeente Eindhoven blijft zich inzetten voor de RES (Regionale Energie Strategie). Wij hebben als regio Zuidoost-Brabant het doel om vanaf 2030 2 TWh per jaar aan duurzame elektriciteit grootschalig op te wekken. Op dit moment wordt in de regio jaarlijks 0,46 TWh aan duurzame elektriciteit opgewekt. De congestie op het elektriciteitsnet is hierbij een van de grootste uitdagingen.

Huidig beleid:

- Regionale Energie Strategie RES (ook regionaal).
- Duurzaamheidsagenda Brainport.
- Aanpak netcongestie op bedrijventerreinen.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Te schakelen van energie- markteconomie naar energiegemeenschap (anders produceren/economisch systeem)
 - onafhankelijkheid
 - lokale economie
 - zeggenschap
2. Lokaal aan te jagen via doorbraakteam (TH) met doorzettingsmacht.
3. Transparantie te creëren over (energie)data om samenwerkingskansen (bedrijven, particulieren, netbeheerder)

KLIMAATBANEN - ARBEIDSMARKT EN ONDERWIJS

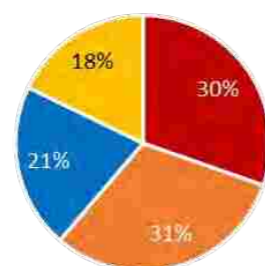
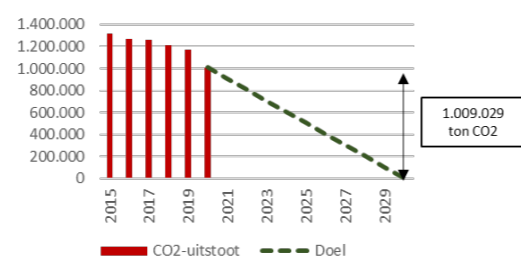

KLIMAATOPGAVE

De energietransitie is een enorme opgave voor de arbeidsmarkt. We hebben meer technisch personeel nodig, en een prioritering in de opgave zodat we weten welk personeel op welk moment nodig is voor welk type werk. Hiervoor is een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt nodig. Leer-werktrajecten en omscholing zijn belangrijk, zodat werknemers tijdig worden bijgeschoold voor het gevraagde werk.

Hoe zorgen we dat de 'klimaatbanen' in tijd en aantal aansluiten op de vraag in de energietransitie?

FEITEN EN CIJFERS

■ Wonen ■ Dienstverlening ■ Mobiliteit ■ Industrie

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Onbenut arbeidspotentieel in te zetten > activeren 40.000
2. Stapelbanen te realiseren > niet traditioneel een baan/beroep. Afspraken met bedrijven over medewerkers > systeem daarop aanpassen (bijv. belasting).
3. Traditioneel onderwijs los te laten > snelcursus (geen diploma) > systeemverandering voor regelgeving (studiefinanciering).
4. Herwaardering waarden (bijv. wonen veel goedkoper), daarmee tijd voor andere banen. > meerwaarde aan klimaatbanen

NETTO POSITIEVE REGIO

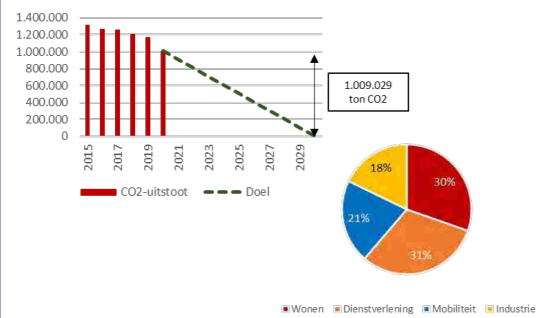

KLIMAATOPGAVE

De vraag naar grondstoffen wordt door de groeiende bevolking en toenemende consumptie steeds groter. Het is belangrijk om niet-hernieuwbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te (her)gebruiken. Bedrijven op bedrijventerreinen en de gemeente willen daarom circulair werken: minimaal gebruik van primaire grondstoffen, hoogwaardig hergebruik van grondstoffen in een gesloten kringloop, het verlengen van de levensduur en het produceren van zo min mogelijk afval. Om dit te laten slagen is samenwerking tussen bedrijven nodig. Bijvoorbeeld door grondstoffen en (rest)materialen uit te wisselen via een marktplaats. Om het vliegwielt van pioniers te vergroten, de kennisbank en -overdracht uit te breiden én een meetinstrument te ontwikkelen is er veel nodig. Het vraagt om samenwerking, vertrouwen, transparantie, gekoppelde doelen en tijd.

Hoe kunnen we een beweging en/of ketens creëren om de regio Eindhoven circulair en netto positief te maken?

FEITEN EN CIJFERS

- Nu is slechts 2.400 hectare vlas en 1.900 hectare hennep in Nederland (in Noord-Brabant hebben we 75.153 hectare cultuurgrond).
- Aantal Biologische landbouwbedrijven in Noord-Brabant is tussen '15 en '20 met 43% toegenomen tot 196 stuks.
- De prognose is dat in de periode '17-'30 tot 2.16 miljoen m2 agrarische bebouwing vrij komt.

BELEID

Landelijk:

- Stikstofbeleid, stimulering kringlooplandbouw.

Provinciaal:

- VABIMPULS: beleid en stimulering alternatief gebruik vrijkomende agrarische opstallen.

Lokaal:

- Cirkelstad: Eindhoven is sinds 2020 actief als Cirkelstad. In de regio Eindhoven werken we aan een regionale circulaire strategie van opdrachtgeverschap, in samenwerking met de markt en aan de hand van 'Het Nieuwe Normaal'. Inmiddels zijn meer dan 20 partijen aangesloten.

DOORBRAAK

Wat als het ons lukt om...

1. Een bouwmarktplaats te creëren + certificaten + afval weer hergebruiken + arbeid. "Industriemarktplaats" -
 - virgin materialen zwaarder belast
 - Geen materiaal Eindhoven in en geen afval uit het perceel
 - No waste bouwplaats te creëren
 - No waste industrie
 - Geen virgin materialen bij bouw + industrie
 - Prijsmodel (Bula) = CO2 gedreven i.p.v. kostengedreven
 - > nieuwe manier van uitvragen

DOORBRAKEN

VITALE BINNENSTAD

EEN KLIMAATNEUTRAAL EN EMISSIEVRIJ CENTRUM

DOORBRAAK

1. Een verbeeldend verhaal 2030... 40... 50... - *Hoe ziet Eindhoven eruit over ... jaar? (met inwoners/gebruikers)*
 - Vanuit thema's naar gebieden
 - Hoe versterken thema's elkaar
 - Verdicht in oude dorpskernen. Breng voorzieningen terug
2. Regie vanuit Gemeente/provincie - *Hoe sturen we daarop?*
 - Warmtebedrijf
 - Collectieven smeden
 - Stimuleren OV/transferia/auto's eruit
 - Verharding eruit > groen erin
3. Koppel klimaatopgave aan kwaliteit van leven - *Welke effecten willen we bereiken?*
Voor de inwoners/gebruikers
 - Regelgeving
 - 'Dit niet', 'Dat wel'
 - Wetgeving

Mobiliteit = sleutel
Energietransitie = hefboom

DUURZAME CONSUMPTIE

DOORBRAAK

1. Goed gedrag te belonen: bijv. de trein = goedkoper dan de auto.
2. Onze mindset te veranderen: we nemen collectieve verantwoordelijkheid en vertrouwen voor het voorkomen van afval.
3. Circulair en duurzaam écht toegankelijk te maken: met ruilwinkels op toplocaties en circulaire hotspots (evoluon?).
4. Ondernemers collectieven (en eigenaars) te laten bloeien op circulaire businessmodellen en circulaire marketing.

EEN FIJNE PLEK OM TE WONEN, TE VERPOZEN EN TE RECREËREN

DOORBRAAK

1. Van Eindhoven een stad te maken waar niemand zich alleen voelt. We komen elkaar vaker buiten tegen. Er zijn gemixte woonvormen die zorgen voor diversiteit, zodat er een wij-gevoel ontstaat wat allerlei mogelijkheden biedt (zorgen voor elkaar, delen, ...)
2. Het aanbod in de binnenstad diverser wordt, zodat je er niet meer alleen naartoe gaat om te winkelen, maar ook om te ontmoeten, etc.. (Minder consumeren, meer beleven, koop lokaal/doe lokaal)
3. Sneller besluiten te nemen en meer samen te werken (gemeente, bedrijven, nutvoorzieningen, woningbouwcorporaties) zodat we doelstellingen voor 2030 halen. Door meer het goede voorbeeld te laten zien, bedrijven bij te laten dragen aan een aantrekkelijk te laten zijn. Gericht op een duurzame samenwerking (niet eenmalig).

LEEFBARE WIJKEN

LEEFBARE WIJKEN EN GEZONDE INWONERS

DOORBRAAK

1. In iedere wijk een sterk voorbeeld te realiseren dat dient als ontmoetingsplek tot gezond en duurzaam leven.
2. Genoeg inwoners te verenigen in de wijk om tot een goede basis en een zelfvoorzienend leven te komen (bijv. school)
3. Via gemeentelijke opgaven (warmtetransitie) de wijk te redesignen (bijv. autovrij) gericht op sociale en duurzame ontwikkelingen.

KLIMAATNEUTRAAL BOUWEN EN RENOVEREN

DOORBRAAK

De uitvraag/opdracht vanaf 2025 te standaardiseren voor bouwen en renoveren met bio-based als meetbare norm in de woningbouw en bedrijfsutiliteit/bouw.

CIRCULAIRE WIJKEN

DOORBRAAK

In buurthuizen een circulaire economie kunnen faciliteren waardoor mensen weer ontmoeten en structureel waarde toevoegen aan de buurt, elkaar en de spullen (repair café, rommelmarkt, kledingmarkt, gereedschapsuitleen, troep troopers, struikrovers). Ondersteund met (digitale) website/app waarin zaken op buurtniveau geleerd/gehuurd kunnen worden.

DOORBRAKEN

BESTENDIGE
BEDRIJVENTERREINEN

RUIMTE VOOR WATER EN GROEN

DOORBRAAK

1. Om ervoor te zorgen dat groen en water meer oplevert dan grijs. (welzijn, financieel- belasting/beheerkosten, minder schade door wateroverlast) = gewenst gedrag belonen.
2. Mede-eigenaarschap te creëren - gezamenlijk oplossen van probleem.
3. Mobiliteitsoplossingen zodat er minder parkeerplekken nodig zijn: een kabelbaan van het station naar Flight Forum, deelmobiliteit.

DUURZAAM VERBOUWEN

DOORBRAAK

1. Op een andere manier uit te vragen
2. Door middel van een collectieve aanpak nieuwe bouwketens te creëren.

CIRCULAIRE ECONOMIE

DOORBRAAK

1. Bedrijfsinvesteringszones op te schalen en te concretiseren
 - Opschalen op andere terreinen
 - Geld goed besteden
 - Circulaire doelen opbreken in kleine haalbare doelen
 - Capaciteit
 - Daadkracht
2. Een marktplaats voor grondstoffen uitbouwen
 - Van Helmond naar Eindhoven
 - Van 'Reuse' naar 'Refuse' & 'Rethink':
 - minder inkopen (!)
 - meer infrastructuur delen
 - meer repareren
 - redesign/ecodesign
 - standaardisatie (!)

ROBUUSTE
REGIO

DUURZAME ENERGIE

DOORBRAAK

1. Omschakelen van energie- markteconomie naar energiegemeenschap (anders produceren/economisch systeem)
 - onafhankelijkheid
 - lokale economie
 - zeggenschap
2. Lokaal aanjagen via een doorbraakteam (TH) met doorzettingsmacht.
3. Transparantie over (energie)data om samenwerkingskansen (bedrijven, particulieren, netbeheerder)

KLIMAATBANEN - ARBEIDSMARKT EN ONDERWIJS

DOORBRAAK

1. Inzetten onbenut arbeidspotentieel > activeren 40.000
2. Stapelbanen > niet traditioneel een baan/beroep. Afspraken met bedrijven over medewerkers > systeem daarop aanpassen (bijv. belasting).
3. Traditioneel onderwijs loslaten > snelcursus (geen diploma) > systeemverandering voor regelgeving (studiefinanciering).
4. Herwaardering waarden (bijv. wonen veel goedkoper), daarmee tijd voor andere banen.
> meerwaarde aan klimaatbanen

NETTO POSITIEVE REGIO

DOORBRAAK

1. Bouwmarktplaats + certificaten + afval weer hergebruiken + arbeid. "Industriemarktplaats" - virgin materialen zwaarder belast
 - Geen materiaal Eindhoven in en geen afval uit het perceel
 - No waste bouwplaats te creëren
 - No waste industrie
 - Geen virgin materialen bij bouw + industrie
 - Prijsmodel (Bula) = CO2 gedreven i.p.v. kostengedreven
> nieuwe manier van uitvragen

SLOTWOORD

EINDHOVEN KLIMAATNEUTRAAL IN 2030

WAT ALS HET ONS LUKT?

